

SCENARIUSZ LEKCJI

Temat: Konstytucja 3 maja

Nauczyciel uczący: mgr Joanna Marczak-Burzyńska

Przedmiot: historia

Klasa: 5b

Cele lekcji:

- uczeń poprawnie posługuje się terminami: *Sejm Wielki, konstytucja, konfederacja targowicka*,
- wymienia reformy Sejmu Wielkiego,
- charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone przez Konstytucję 3 maja,
- wyjaśnia przyczyny zawiązania konfederacji targowickiej,
- tłumaczy, w jakich okolicznościach doszło do II rozbioru Polski,
- umieszcza na osi czasu daty ważnych wydarzeń: początku obrad Sejmu Wielkiego, uchwalenia Konstytucji 3 maja, zawiązania konfederacji targowickiej, II rozbioru Polski, bitwy pod Zieleńcami,
- wymienia państwa, które uczestniczyły w II rozbiorze Polski,
- wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru.

Metody:

- metody aktywizujące – burza mózgów,
- praca z podręcznikiem, z tekstem źródłowym, z osią czasu, z mapą,
- pogadanka,
- rozmowa kierowana,
- działania praktyczne z aktywną tablicą.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik „Wczoraj i dziś 5” (s. 145–149),
- mapa „Wojna w 1792 roku i drugi rozbiór Polski”,
- karta pracy „Konstytucja 3 maja”,
- ćwiczenia interaktywne (www.epodreczniki.pl)
- tablica interaktywna.

Literatura pomocnicza:

- Jerzy Topolski, Dzieje Polski. PWN, Warszawa 1976.
- Józef Andrzej Gierowski, Historia Polski 1764-1864.PWN, Warszawa 1987.

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca:

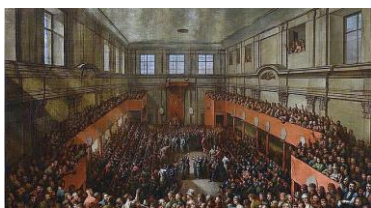
1. Czynności organizacyjne: sprawdzenie obecności, zapisanie tematu lekcji, podanie celu lekcji.
2. Powieszenie mapy Rzeczpospolita w okresie rozbiorów, oraz rozdanie każdemu uczniowi notatki do wklejenia w zeszyte.

Faza realizacyjna:

1. Omówienie przez wybraną osobę okoliczności I rozbioru Polski, podanie daty tego wydarzenia oraz pokazanie na mapie ziem utraconych przez Rzeczpospolitą, wykorzystując mapę wyświetloną na tablicy interaktywnej.

2. Wyjaśnienie uczniom okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego. Osoby wskazane przez nauczyciela przypominają, która grupa ludności w dawnej Rzeczypospolitej była zwolniona z płacenia podatków, mogła obejmować urzędy państwowe oraz miała prawo do posiadania dóbr ziemskich. Uczniowie na tablicy interaktywnej oglądają obraz Kazimierza Wojniakowskiego „Uchwalenie Konstytucji 3 maja „ z 1806 roku.

Zapoznanie się z tekstem ze s. 145 podręcznika.

3. Wymienienie postanowień Sejmu Wielkiego i wyjaśnienie, jak wpłynęły one na sytuację mieszczan w Rzeczypospolitej. Wytlumaczenie uczniom znaczenia terminu *konstytucja*. Uczniowie po zapoznaniu się z tekstem ze s. 146 podręcznika wykonują ćwiczenie na tablicy interaktywnej.

1. Połącz hasło *Konstytucja 3 maja* z reformami, które wprowadziła ta ustawa.

- zniesienie wolnej elekcji
- wprowadzenie dziedziczości tronu
- zniesienie liberum veto
- utworzenie Straży Praw
- likwidacja izby poselskiej
- uznanie prawa chłopów do obejmowania urzędów
- dopuszczenie mieszczan do sprawowania niektórych urzędów
- zniesienie wszystkich przywilejów szlacheckich.

**Konstytucja
3 maja**

4. Przypomnienie przez uczniów znaczenia terminu konfederacja.

Ustalenie, kto mógł być niezadowolony z reform przeprowadzonych w Rzeczypospolitej na mocy konstytucji z 1791 roku. Omówienie przez prowadzącego zajęcia okoliczności zawarcia konfederacji targowickiej oraz jej skutków.

Wyświetlenie uczniom fotografii przedstawiającej Order Virtuti Militari. Opisanie kształtu i barw prezentowanego odznaczenia, wymienienie elementów, z których się ono składa.

Uczniowie po zapoznaniu się z fotografią wykonują ćwiczenie na tablicy interaktywnej.

2. Podaj nazwę przedstawionego odznaczenia. Napisz, przez kogo został ustanowiony oraz jaką rolę dziś pełni to odznaczenie.

.....

.....

.....

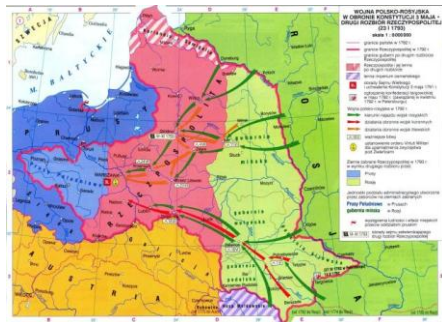
.....

.....

.....

5. Wyjaśnienie uczniom, że skutkiem przegranej wojny z Rosją był II rozbiór

Rzeczypospolitej. Wymienienie państw, które wzięły udział w II rozbiore oraz wskazanie terytoriów zabranych Polsce przez wrogie mocarstwa.

Wybrany uczeń, na tablicy interaktywnej, na mapie konturowej Polski, zaznacza ziemie zabrane Polsce podczas drugiego rozbioru.

Faza podsumowująca:

1. Wysłuchanie słuchowiska historycznego „Konstytucja 3 maja”, wypełnienie karty pracy do słuchowiska (www.dlanauczyciela.pl).

2. **Uzupełnij podany tekst.**

Sejm Wielki obradował w latach..... Wprowadził wiele reform mających na celu naprawę Rzeczypospolitej. Nałożono podatki na i Zebrane pieniądze miały posłużyć do stworzenia armii.

Jedną z ważniejszych reform sejmu było prawo o miastach. Nadano..... miast królewskich część praw przysługującym dotychczas wyłącznie szlachcie.

Najważniejszym aktem prawnym w Polsce była..... Uchwaloną jąmajaroku. Konstytucja zniosła....., wolną elekcję, wprowadziła

..... tronu.

Reformy nie spodobały się wszystkim, dlatego też w 1792 roku, podpisali akt.....w na Ukrainie. Działania targowiczán doprowadziły do najazdu armii..... na Polskę. Mimo odniesienia kilku zwycięstw, między innymi pod

i, słabo uzbrojone wojsko polskie poniosło klęskę.

Józef Poniátowski po odniesionym zwycięstwie pod Zieleńcami otrzymał od króla order.....Militari.

Król przekonany o klęsce postanowił przyłączyć się do targowiczán. Po zakończeniu walk, targowiczanie znieśli Konstytucję 3 maja.

W wyniku przegranej wojny Polska została po raz drugi rozebrana przez państwa ościenne. Rozbiór odbył się w roku. Rosja zabrałaczęść Rzeczypospolitej(ziemie białoruskie, Wołyń, Podole i Ukrainą). Prusy zajęłyczęść Polski czyli Wielkopolskę , część Mazowsza bez.....i.....

Praca domowa

Rozwiąż rebus. Wytłumacz, co oznacza hasło.

+

ń=n

a=y

ek=ucja

Hasło:.....
.....
.....